

TÜRK PEDIATRİ KURUMU DERNEĞİNDE GEÇERLİ VE UYULMASI ZORUNLU HEKİM-ENDÜSTRİ İLİŞKİLERİ KILAVUZU

Türk Pediatri Kurumu Derneği (TPK), Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları uzmanlarının, ulusal, mesleki ve bilimsel uzmanlık derneğidir. Dernek ülkemizi hem ulusal hem de uluslararası alanda temsil etmektedir. Derneğin ana amacı ülkemiz çocuklarının sağlığını korumak ve geliştirmek, çocuklarımızın vazgeçilmez hakkı olan temel sağlık haklarına kavuşmasını sağlamak ve ülkemiz için sağlıklı nesillerin yetişmesini desteklemektir.

TPK, kuruluşundan bu yana ilaç ve tıbbi cihaz endüstrisi ile evrensel etik kurallar eşliğinde yakın ilişkileri kurmuş ve bu kuruluşlarla eğitim, araştırma, tanı-tedavi rehberleri oluşturma ve toplumsal farkındalık yaratma konularında başarılı işbirlikleri yapmıştır. Fakat hem Sağlık bakanlığı hem de meslek örgütleri tarafından yayınlanan kılavuzların ardından TPK'yı kapsayan Hekim-Endüstri ilişkileri hakkında bir güncelleme yapılması zorunluluğu ortaya çıkmıştır. Bu zorunluluğa dayanılarak aşağıda maddeler halinde özetlenen kılavuz oluşturulmuştur.

- 1- Bu Kılavuzun amacı, bilimsel toplantı ve ürün tanıtım toplantısı başvuruları için ruhsat/izin sahipleri tarafından derneğe yapılan başvurularda ve derneğin düzenlediği toplantılarda uyulması gerekli kuralları belirlemektir.
- 2- Bu Kılavuz, beşeri tıbbi ürünlerin, enteral beslenme ürünlerinin ve tıbbi mamaların tanıtım faaliyetleri kapsamında Türk Pediatri Kurumu Derneği tarafından düzenlenen bilimsel toplantıları ve ürün tanıtım toplantılarını kapsar.

I- GENEL İLKELER

1. Hekimlerin ilaç ve tıbbi teknoloji üreticisi kuruluşlarla ilişkilerindeki temel etik sorunlar, hasta tedavisindeki, hekimlik mesleğinin toplum önündeki saygınlığındaki, meslektaşlar arası saygıdaki ve endüstri ile eşit uzaklıkta olma kuralındaki zedelenmelerdir.
2. Hekimler mesleklerini uygulamaktan ya da mesleki yayınlardan kaynaklanan, çalıştıkları sağlık kurumundan, hastadan ya da yayın kuruluşundan alacakları ücret dışında mesleki konumlarından dolayı edindikleri gelir ya da maddi yararın etik sorunlar yaratacağından haberdar olmalıdır.
3. Hekimler mesleki uygulamalarında endüstri ile kuracakları yakın ilişkinin seçimlerini etkileyebileceğinin, bunun da hastaya en yüksek yararı sağlama ilkesini bozacağına farkında

olmalıdır. Hekimler, yalnızca hastanın yararına seçim yapmak konusundaki bağımsız karar alma yetilerini engelleyecek anlaşmalar yapmamalıdır.

4. Hekimler endüstride iş ya da danışmanlık vb. sözleşmesi ile bağlı olduklarında; burs, araştırma desteği vb. maddi destek aldıklarında kuruluş adına konuşmacı ya da temsilci görevleri üstlendiklerinde bu ilişkilerini meslek topluluğuna ayrıntılı olarak açıklamalıdır.
5. Mezuniyet öncesi tıp eğitiminden sorumlu hekimler, mesleki yeterlilik sürecindeki tıp öğrencilerini, hekim-ilaç ve tıbbi teknoloji şirketleri ile ilişkiler hakkında bilgilendirirken evrensel etik kurallarını gözetmelidir.
6. Mezuniyet sonrası tıp eğitiminden sorumlu hekimler, henüz uzmanlık eğitimi sürecindeki asistan hekimleri her türden hekim-ilaç ve tıbbi teknoloji şirketi ilişkisine yönelik karşılaşmalara hazırlamak ve farkındalık yaratmak amacıyla, etik ilkeler bağlamında iletişim becerileri, klinik etik, araştırma etiği, vb. konularda eğitimler düzenlemelidir.

ANA KURALLAR

- 1- Hekimler ilaç üreticisi kuruluşların düzenlediği toplantılarda eğitici düzeyinde bilgili olmadığı konularda konuşmacı olmayı kabul etmemelidir. Konuşmacı olduğunda, harcadıkları zaman ve hizmeti karşılayacak bir ücret ile ulaşım ve konaklama giderleri dışında bir bedeli reddetmelidir.
- 2- Hekimler ilaç üreticisi kuruluşların düzenlediği tanıtım toplantılarında, katılımı artırmak amacıyla yapılan konuşma dışı ağırlamaların olağan bir yemekten daha lüks olduğunu gördüklerinde konuşma yapmayı kabul etmemelidir.
- 3- Hekimler bilimsel toplantı düzenlediklerinde, düzenleme kurulunda endüstri temsilcisi bulunmamasını, program içeriğinin düzenleme kurulunca belirlenmesini ve nesnel-bilimsel olanlar dışında ölçüt kullanılmamasını, toplantılarda kullanılan eğitim gereçlerinin düzenleme kurulunca hazırlanmasını, eğitim ortamında ilaç üreticisi kuruluşların tanıtım gereçlerinin bulunmamasını sağlamalıdır. Kongre bilimsel programında ve endüstri destekli sempozyumlarda, ilaçların molekül adı ile anılması, marka adının kullanılmaması sağlanmalıdır.
- 4- Hekimlere bilimsel toplantı katılımı için yapılacak destek; üretici kuruluşlar tarafından doğrudan katılımcıya değil, toplantı düzenleme kuruluna verilmelidir.
- 5- Hekimler bilimsel toplantıya izleyici olarak katıldıklarında temel amaçları mesleki bilgilerini iletmek olmalıdır.
- 6- Türk Pediatri Kurumunun düzenlemiş olduğu kongre, akşam toplantısı ve sempozyuma katılan tüm konuşmacılar konuşmalarının ikinci yansısında konu ile ilgili tüm çıkar çatışmalarını açıklamalıdır.

- 7- Hekimler düzenlemesinde görev aldıkları bilimsel toplantıların mali kaynaklarını ve harcamalarını açıklamalı ve toplantılardaki uygulamaların bu kılavuza uygun olmasını sağlamakla yükümlü ve sorumlu olmalıdır.
- 8- Hekimler ilaç üreticisi kuruluşlara danışmanlık yaptıklarında hekimlik meslek etiği kurallarına uymaları gerektiğini bilmelidirler. Tüm bunlar kılavuzlara uygun olarak yürütülmelidir. Kendilerinden danışmanlık talebinde bulunulduğunda, ücret ve çalışma koşullarını içerir bir yazılı sözleşme yapılmalı ve ödemenin faturalandırılması sağlanmalıdır. Hekimler danışmanlık işlerini yürütürken de toplantı içeriğini ve gereksinimleri aşan ağırlama, konuklama yönünde hizmet almada ortalama konfor düzeyinin aşılmamasına özen göstermelidir.
- 9- Hekimler, uzmanlık derneklerinin merkez ya da şube yönetim kurulları, onur kurulu, etik kurulu, şube denetim kurulları, bilimsel çalışma birimleri, klinik uygulama kılavuzu geliştiren bir dernek alt kurulu gibi dernek organlarında görev almaya aday olduklarında; o sırada bir ilaç üreticisi kuruluş ile kadrolu çalışan, danışman ve benzeri iş ilişkisi ya da burs, araştırma desteği ve benzeri yarı akademik destek ilişkisi içindeyse bunu açıklamakla yükümlüdür. Söz konusu açıklamalar iki yılda bir yinelenmelidir.
- 10- Hekimler TPK kurul veya alt kurullarında görevli iken, bir şirket ile çıkar çatışması doğuracak bir sözleşme yapması ya da destek alması söz konusu olduğunda durumu dernek Yönetim Kurulu'na bildirmelidir. Yönetim Kurulu gerek gördüğünde Etik Kurulu'ndan durum hakkında değerlendirme isteyerek ya da doğrudan kişinin dernekteki görevi ile şirket ilişkisinin çatışacağına karar verdiği durumlarda kişinin dernekteki görevle iş ya da destek ilişkisi arasında bir seçimde bulunmasını isteyebilir.

Ülkemizde hekim-endüstri ilişkilerini düzenleyen üç temel kaynak bulunmaktadır:

- 1- Sağlık Bakanlığının 2003'de yayımladığı "Beşeri tıbbi ürünlerin tanıtım faaliyetleri hakkında yönetmelik".
- 2- Sağlık Bakanlığı, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu tarafından hazırlanan, 2016 tarihinde yürürlüğe giren "Beşeri Tıbbi Ürünlerin tanıtım faaliyetleri hakkında yönetmelik kapsamında bilimsel toplantı ve ürün tanıtım toplantıları başvuru kılavuzu"
- 3- Türk Tabipleri Birliğinin 2013 yılında güncelleyerek ilkinin 1995 yılında çıkarttığı "Hekim-Endüstri ilişkileri" Kılavuzu.

Ayrıca Araştırmacı İlaç Firmaları Derneği'nin (AİFD) kendi mensupları için oluşturduğu kurallar bulunmaktadır.

Söz konusu, kaynakların tümü birbiri ile uyum içindedir. Türk Pediatri Kurumu Derneği üyelerinin tümü ilaç endüstrisi ile olan her türlü ilişkisinde dikkate almaları gereken etik kurallar yukarıda kılavuzlar göz önüne alınarak hazırlanmıştır. Bu kaynakların güncel halleri derneğimiz web sitesinde yer almaktadır. Tüm üyelerimiz bu kurallara uymayı taahhüt etmektedir.